

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: **SPF**, proti odporcovi: **OPÚ S**, za účasti **1) V. Š., 2) E. P., 3) K. V., 4) L. N., 5) V. N., 6) J. N., 7) M. G., 8) E. H., 9) O. N.**, nachádza sa na neznámom mieste, o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu odporcu č. 319-1/2004/Ko, 319-2/2004/Ko zo dňa 7. apríla 2005, konajúc o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 3 Sp 209/2005-17 zo dňa 5. septembra 2007, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 3 Sp 209/2005-17 zo dňa 5. septembra 2007 **z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d' a ľ š i e k o n a n i e.**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom č.k. 3 Sp 209/2005-17 zo dňa 5. septembra 2007 potvrdil rozhodnutie odporcu č. 319-1/2004/Ko a č. 319-2/2004/Ko zo dňa 7. apríla 2005, ktorým odporca rozhodol o navrátení vlastníctva oprávneným osobám, V. Š., M. N. a E. P., podľa ustanovenia § 3 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 503/2003 Z.z.) a o priznaní práva na náhradu za nehnuteľnosti, ktoré sa nachádzajú v katastrálnom území M. O.. Nehnuteľnosti pôvodných vlastníkov V. P. a jeho manželky V., – rodičov oprávnených osôb prešli do vlastníctva čsl. štátu rozhodnutiami Konfiškačnej komisie v Š. č. 247/46/a I. zo dňa 13. augusta 1946 a č. 247/46/b I. zo dňa 1. augusta 1946.

Krajský súd v Bratislave konal, okrem navrhovateľa a odporcu, s vedľajšími účastníkmi V. Š., E. P. a E. H. (dcérou oprávnenej osoby M. N., ktorá zomrela v priebehu súdneho konania).

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom navrhol zrušenie rozsudku a vrátenie veci krajskému súdu na ďalšie konanie. V prípade, že nebude jeho návrhu vyhovené, navrhol pripustiť dovolanie. Navrhovateľ sa nestotožňuje s právnym názorom krajského súdu, pretože nárok na

vyňatie z konfiškácie pred rozhodným obdobím vznikol len občanom maďarskej národnosti. Vyplýva to z pôvodnej dikcie ustanovenia § 6 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb. účinnnej k 24. júnu 1991 (analógia k ustanoveniu § 3 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z.), podľa ktorej sa obdobne postupuje aj v prípadoch, keď fyzickým osobám vznikol nárok na vyňatie poľnohospodárskeho majetku z konfiškácie podľa osobitných predpisov. Odkaz pod čiarou pritom poukazuje na nariadenie Zboru povereníkov č. 26/1948 Zb. SNR, ktorým sa upravuje vyňatie poľnohospodárskeho majetku osôb maďarskej národnosti z konfiškácie. Znamená to teda, že len u osôb maďarskej národnosti mohlo za splnenia ďalších náležitostí uvedených v citovanom nariadení dôjsť k vyňatiu z konfiškácie pred rozhodným obdobím.

Ďalšie vyňatie z konfiškácie zaviedol až zákon č. 330/1991 Zb. v ustanovení § 38 ods. 2 a ods. 3. Tým sa rozšíril okruh oprávnených osôb, pretože zákon č. 229/1991 Zb. pôvodne umožňoval reštitúciu konfiškovaného majetku len osobám maďarskej národnosti. Reštitúcia sa netýkala osôb nemeckej národnosti a tých fyzických osôb, ktoré boli označené za zradcov a nepriateľov slovenského národa, i keď neboli trestnoprávne postihnuté. Podmienkou pre priznanie reštitučného nároku je skutočnosť, že administratívne rozhodnutie o konfiškácii muselo byť vydané v rozhodnom období. Jednoznačne to vyplýva aj z ustanovenia § 38 ods. 3 zákona č. 330/1991 Zb. Tento právny názor je uvedený aj v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. M-Sždov 3/03 zo dňa 27. novembra 2003.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa nevyjadril.

K odvolaniu navrhovateľa sa písomne vyjadrili vedľajší účastníci E. P., V. Š. a E. H.. Napadnutý rozsudok navrhli potvrdiť, považujú ho za správny, náležité odôvodnený. Uviedli, že E. H. zastupuje iba dedičov po zomrelej M. N. a nie ostatných vedľajších účastníkov, t.j. E. P. a V. Š. Názor navrhovateľa o nároku na vyňatie z konfiškácie pred rozhodným obdobím (pred 25.februárom 1948) považujú za zmätočný a nemá oporu v zákone. Ich nárok vychádza zo zákona č. 229/1991 Zb. Jeho účelom je odčiniť, prípadne zmierniť následky krívd z minulosti, ktoré spoločnosť považuje za nespravodlivé zásahy do života občanov. Medzi takéto nespravodlivé opatrenie patrí aj nariadenie Slovenskej národnej rady č. 104/1945 Sb. nar. SNR, na základe danosti postihu je zákonný nárok na reštitúciu nielen Maďarov, ale aj Nemcov a iných podľa vtedajšieho ponímania kolaborujúcich osôb.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal napadnuté rozhodnutie krajského súdu (§ 212 Občianskeho súdneho poriadku) ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že rozhodnutie krajského súdu je potrebné zrušiť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ustanovenia § 214 ods. 2 písm. e) Občianskeho súdneho poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa primárne zaoberal procesnou stránkou veci, najmä okruhom účastníkov, tak ako ich vymedzuje zákon č. 503/2003 Z.z. a Občiansky súdny poriadok.

Z obsahu súdneho spisu, ktorého súčasťou je aj administratívny spis odporcu, vyplýva, že účastníkmi správneho konania pred odporcom boli oprávnené osoby E. P., V. Š. a M. N. (ako deti pôvodných vlastníkov V. P. a V. P.); povinnou osobou bol SPF.

Podľa ustanovenia § 250m ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku sú účastníkmi konania tí, ktorí nimi sú v konaní na správnom orgáne, a správny orgán, ktorého rozhodnutie sa preskúmava.

V priebehu konania, po vydaní rozhodnutia odporcu, oprávnená osoba M. N. zomrela, a to dňa 7.septembra 2005. Jej dcéra E. H. dňa 18. júna 2007 predložila do súdneho spisu fotokópiu rovnopisu Osvedčenia o dedičstve č.k. 38 D 1877/2005-52 Dnot 186/2005 zo dňa 28.mája 2007, podľa ktorého sú dedičmi zo zákona v prvej dedičskej skupine po poručiťke jej deti:

- K. V.,
- L. N.,
- E. H.,
- V. N.,
- J. N.,
- O. N.,
- M. G.

Dcéra poručiťky – vedľajšia účastníčka E. H. predložila do spisu plnú moc, ktorú jej dňa 24.augusta 2007 udelili jej súrodenci K. V., L. N., J. N. a M. G.; plná moc jej bola udelená na zastupovanie uvedených súrodencov na pojednávaní po ich nebohej mame.

Na pojednávanie pred Krajským súdom v Bratislave dňa 5.septembra 2007 boli predvolaní navrhovateľ, odporca, E. P., V. Š., M. N. (účastníčka, ktorá zomrela dňa 7.septembra 2005). Predvolanie adresované M. N. prevzala jej dcéra E. H.. Napokon v napadnutom rozsudku v jeho úvodnej časti sa uvádzajú ako vedľajší účastníci len E. P., V. Š. a E. H. s tým, že všetkých vedľajších účastníkov zastupuje E. H.. Krajský súd tak konal napriek skutočnosti, že v čase určenia termínu pojednávania mal vedomosť o úmrtí vedľajšej účastníčky M. N., bol mu známy okruh dedičov po poručiťke a tiež okruh osôb, ktoré splnomocnili E. H. na zastupovanie na pojednávaní, teda nie v celom konaní.

Z uvedeného vyplýva, že krajský súd nekonal so všetkými účastníkmi, s ktorými mal konať – konkrétne s dedičmi po oprávnenej M. N. – čím im odňal možnosť konať pred súdom, pretože nemohli v konaní pred súdom uplatniť svoje práva, ktoré im Občiansky súdny poriadok poskytuje (zúčastniť sa na pojednávaní, predkladať dôkazy, vyjadriť sa k tvrdeniam ostatných účastníkov a napokon aj aby im bolo rozhodnutie súdu doručené a prípadné podanie opravného prostriedku), a to v zmysle ustanovení § 2 zákona č. 503/2003, § 461 Občianskeho zákonníka. Navyše,

v napadnutom rozhodnutí za zástupkyňu všetkých vedľajších účastníkov označil E. H. a rozhodnutie doručoval len jej (okrem navrhovateľa a odporcu).

Keďže v konaní pred krajským súdom došlo k závažnému procesnému pochybeniu – odňatiu možnosti konať pred súdom vedľajším účastníkom – odvolací súd sa nezaoberal hmotnoprávnou stránkou odvolania.

Na základe uvedených skutočností Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 3 Sp 209/2005-17 zo dňa 5.septembra 2007 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 písm. f/ v spojení s § 221 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

V ďalšom konaní bude krajský súd konať so všetkými účastníkmi konania, t.j. navrhovateľom, odporcom, vedľajšími účastníkmi (tak ako to vyplýva z Osvedčenia o dedičstve č.k. 38 D 1877/2005-52 Dnot 186/2005 zo dňa 28. mája 2007) a vyrieši si aj otázku zastúpenia vedľajších účastníkov. Názorom odvolacieho súdu je súd prvého stupňa viazaný (§ 226 Občianskeho súdneho poriadku).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 25. júna 2008

JUDr. Elena Kováčová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Nikoleta Adamovičová